do_co_mo_mo_tr
İÇ MEKAN

YILDIZ SİNEMASI

Sinema kültürü yansıtır ve teknolojiyle uyum sağlamasının bir zararı yoktur,
ancak özgünlüğünü kaybetme pahasına değil.... Jackie Chan

LOKASYON

Yıldız Sinması'nın bulunduğu **Basmane bölgesinde** konut yerleşimleri 19.yüzyıldan itibaren başlamaktadır. **1950**'lerden itibaren sayıları artan **Erken Cumhuriyet dönemine** ve ticari yapılara kadar uzanmaktadır. 1870'de Basmane Garı'nın inşası, 1936'da **İzmir Enternasyonal Fuarı**'nın kültür parkına taşınması ve Basmane Kapısı'nın yapılması sosyo-kültürel gelişme için önemli dönüm noktalarıdır. 1970-1990 yılları arasında da bu bölge **İkbal, Klüp ve Büyük Sinema** gibi önemli sinemalarla çevrilydi. Ayrıca **Aya Vukla (Aziz Vukaloz) Kilisesi**'ne çok yakındır.

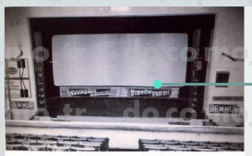

Yıldız Sinemasının Perdesi

Yıldız Sineması Alt Salonu Lüks Koltuk ve Arka Planda Kutlu Devlet Bölüm

Fuaye alanı otarma grupları

Yıldız Sineması'nın (solda) balkon ve (sağda) amerikan barı da bulunan balkon fuayesi

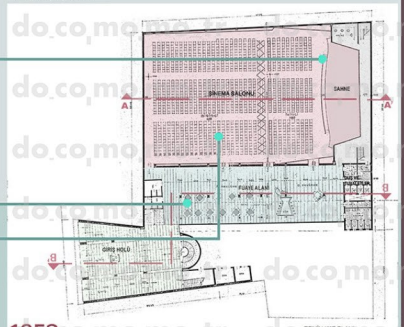

1953

1800 koltuk kapasitesi

Sinemanın halı sahaya çevrilmiş hali

2022

Seyircilerin balkona ulaşım sağladığı açıklık

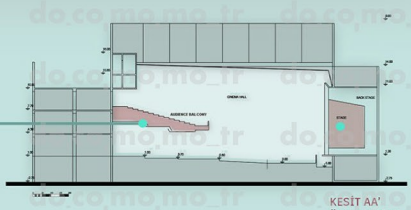

KESİT AA'
ÖLÇEK: 1/150

FORM & FONKSİYON İLİŞKİSİ

1953 yılında ilk planda, ana cadde üzerindeki giriş kapısından girdiğimizde, ziyaretçileri karşılamak için sol tarafta bilet gişesi bulunmaktadır. Üst katlara ise giriş kapısının karşısında bulunan yarım daire şeklindeki bir merdivenle çıkılmaktadır. Sola döndüğümüzde fuaye alanı ve tuvaletler vardır. Fuaye alanının hemen yanında birkaç basamak inilerek girilebilen bir sinema salonu bulunmaktadır. Üst kata çıktığımızda ise, sinemanın balkon kısmına giriş kapısı bulunmaktadır. Yeni renovasyon projesinde fuaye alanı küçültülmüş, tuvalet bölümü sporcular için giyinme-soyunma ve duş alanına dönüştürülmüştür. Sinema salonunun balkon kısmı iptal edilerek sinema fonksiyonu halı saha futbol alanına çevrilmiştir.

3D MODEL

DIŞ CEPHE

ÜST GÖRÜNÜŞ

ARKA GÖRÜNÜŞ

SİNEMA İÇ GÖRÜNÜŞ

Yapı özgünlüğünü kısmen yitirmiş olsa da, korunmuş özgün mimari ve iç mekan öğeleriyle dönemin halk toplanma yerleri olan sinema yapılarının ender örneklerindendir. Yıldız Sineması, ülkemizde bir ilk olan "açılır çatı" özelliğine sahip ilk bina oldu. Ayrıca sinemanın adı da geceleri bu kapakların açılmasıyla görülebilen yıldızlardan gelmektedir. Ulusal üslupların yerini dönemin modernist özelliklerine gönderme yapan Uluslararası Üslup'un aldığı 1950'li yıllarda yapılmış bir yapı olduğu için;

- Cephe ve iç mekanlarında modernist ve sade bir tasarım dilinin kullanılması
- Birinci katta eğimli ritmik pencerelerin ve gridal demir doğramaların kullanılması
- Grafik tasarım açısından Yıldız Sineması'nda tabelalarda italik ve dekoratif yazıların kullanımı
- İç mekandaki yer döşemelerinde döküm mozaik üzerinde kullanılan geometrik formlar görülmüştür.

1950-1980 yılları arasında İzmir'de sinema ve sinemaya gitme kültürünü incelediğimizde sinemanın bir toplumsal deneyim mekânı olduğunu görürüz. 50'li yıllardan beri ayakta kalan binada halı saha, biliardo ve masa tenisi salonu olarak hizmet veren "Yıldız Sinması" (1953-1988), ilk açılışında Yıldız Sinema ve Tiyatro Salonu olarak hizmete açıldı, reklamlarda şu tanıtım bilgileri yer alıyor: **"Net ses, mükemmel projeksiyon,** konforlu oturma, geniş salonlar ve en güzel filmler. **Raylar üzerine oturan çatı otomatik sistemle açılarak yazlık sinemaya dönüşebildiği gibi,** iç mekânda doğal havalandırmanın da yapılmasını sağlar.

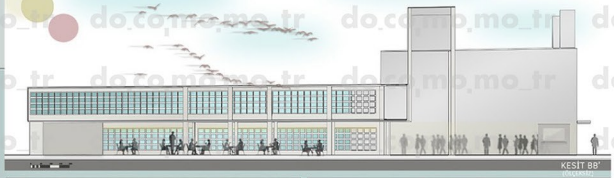

Gridal pencereler ile dış aydınlatılıyor, 2022

Gridal pencereler ile dış aydınlatılıyor, 2022

Biliardo odasındaki Stöle stands, 2022

Birinci kattaki Biliardo Salonu, 2022

1950'ler göz önüne alındığında, MODERN & ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ tasarım prensiplerinin hâkimiyeti olarak görülen karakteristik iç mekan özellikleri olarak bunları söyleyebiliriz:

1- Gridal pencere doğramaları (Güçlü dış ve iç mekan bağlantısı-görünürlük)
2- Nişlerde ayna kullanımı
3- Seramikler
4- Ahşapta torna kullanımı-dekoratif uygulamalar
5- Aydınlatma elemanlarında vitray kullanımı
6- Modernist nesne olarak biliardo masası
7- Dairesel Pencereler
8- Lakeli Yüzeyler
9- Döküme mozaik yer malzemesi

Birinci Kat Çatı, 2022

Birinci Kat Çatı, 2022

Giriş Holü, 2021

Arkadaş Bahçesi Yıldız Sinması Antrisi

Yıldız Sinması, daha önce aynı yerde bulunan yazlık Güneş Sineması 1953 yılında kapatıldığında Yıldız Sinması adına çevrilmiştir. İlk olarak, İstanbul mimar Ferhan tarafından tasarlanmıştır. Sinemanın tavarında havalandırma için açılır kapanır kapaklar bulunmaktadır. **Geceleri bu kapakların açılmasıyla görülebilen yıldızlardan dolayı sinemanın adının da buradan geldiği bilinmektedir. 1957 yılında ise, perdeye yakın iki kolonun görüşü engellemesi nedeniyle yıkılmış ve Mimar Erdoğan Tözge'nin tasarımıyla yeniden yapılmıştır.** Bu yeni tasarımda tavanda açılır kapanır havalandırma kapakları olsa da altlarında bulunan asma tavan nedeniyle artık izleyiciler tarafından görülememektedir.

Cephede kullanılan Kara Korsan film reklamı masası

Giriş kapısında bilet kuyruğu, 1953

1950'lerde Yıldız Sineması

Avare film reklamı afişi

Uzakdoğu dövüş filmlerinin ve romantik filmlerin, 1972 yılından itibaren Yıldız Sinması'nın film programlarına hâkim olduğu görülmektedir. Sinemanın bu kısa dönemini kronolojik olarak, 2004 yılında vizyona giren Avare (Awara, Raj Kapoor, 1951) filmidir. Beklenenden çok daha fazla ilgi ile karşılanmıştır. Yüksel Kazmirci (85), **Toros Film**'in sahibi Toros Şenel'in çok da emin olmadan tavsiyesi üzerine filmi yayınladıklarını belirtiyor. Kazmirci'nin tereddütünün sinema arşivlerinde bulunan 8 Aralık 1953 tarihli el yazısı anlaşmaya da yansıdığı görülüyor. Filmin arabesk filmler de dahil olmak üzere tamamına yerli film gösterimi dönemine geçtiği ve yaklaşık yıllar kadar bu şekilde devam ettiği bilinmektedir. Bu film reklamlarının el yapımı posterler, bina cephesinde kullanılan reklamlar ve gazete haberleri ile yayınlandığı bilinmektedir.

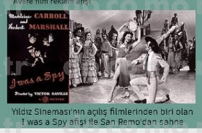

Yıldız Sinemasının açılış filmlerinden biri olan I was a Spy afişi ile San Remo'dan sahne

Yıldız Sinema film reklamları-gazete küpürü

El yapımı Film Reklam Afişleri

YILDIZ SİNEMASI

KLARIS RODITI, YAŞAR ÜNİVERSİTESİ

Yapının Özgün Adı: Yıldız Sineması
Bulunduğu Yapının Özgün Adı: Güneş Sineması
Bugünkü Adı: Yıldız Spor Tesisleri
Bulunduğu yapının yeri/adresi: Çorakkapı Mahallesi Gaziler Caddesi No:40-42 Konak /İzmir
Bulunduğu yapının Tipi/İşlevi: Yapının özgün işlevi sinema salonudur. Fakat 1989 yılında oyun ve spor salonuna çevrilmiştir.
İç mimar(lar) /mimar(lar) /tasarımcı(lar) /uygulayıcı(lar): Ulvi Başman (mimar-ilk tasarım önerisi), M. Ferrari (mimar), Şükrü Gökay (mimar), Erdoğan Tözge (mimar- renovasyon)